

Бібліографічний опис:

[Від редакції] (2022) Народне мистецтво в сучасному європейському просторі (Міжнародна наукова конференція з нагоди відкриття нового будинку Етнографічного музею в Будапешті). *Слов'янський світ*, 22, 185–188.

[Editorial] (2022) Folk art in the Modern European Space (International Scientific Conference on the Occasion of the Opening of the New Building of the Ethnographic Museum in Budapest). *Slavic World*, 22, 185–188.

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО В СУЧАСНОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ

(Міжнародна наукова конференція з нагоди відкриття
нового будинку Етнографічного музею в Будапешті)

25–27 травня 2022 року відбулася Міжнародна наукова конференція, на якій було обговорено актуальні проблеми науково-освітньої діяльності європейського музейництва та його роль у збереженні нематеріальної культурної спадщини. Її було присвячено відкриттю нового приміщення Етнографічного музею Угорщини – знакової споруди в Міському парку Будапешта, де поряд – Площа Героїв, а неподалік у старовинному замку міститься Сільськогосподарський музей. За тематичне гасло Конференції було обрано звернення: «Як справи?». Своїми відповідями на це питання ділилися 22 доповідачі з Угорщини та багатьох європейських країн – очільники різних музейних інституцій етнографічного спрямування з Бельгії, Естонії, Італії, Німеччини, Польщі, Словаччини, Словенії, Фінляндії, Франції, Хорватії, Швейцарії, Швеції та Великої Британії.

Основними темами для обговорення на етноконференції стали проблеми творення сучасних концепцій експонування, збереження колекцій, переосмислення й уникнення колоніальних підходів у представленні матеріалу, готовності швидко реагувати на нові виклики. Зокрема, генеральний директор Естонського національного музею звернув увагу на проблему кризи безпеки, яку принесла російсько-українська війна, та на важливість збереження культурної спадщини. З тезами доповідей учасників заходу («Як справи?» Етноконференція директорів європейських етнографічних музеїв) можна ознайомитись за покликанням: https://ethnoconference.neprajz.hu/Abstract_ebook.pdf.

Засоби масової інформації рясніють повідомленнями про те, що світова інтелектуальна й мистецька громадськість засуджує варварську агресію рф. Поза сумнівом, однією з її складових, є культурний геноцид України, утілений у жорстокому нищенні не лише життя людей, але й національних цінностей. На кінець травня 2022 року за даними Міністерства культури України було пошкоджено 367 об'єктів культурної спадщини, 9 з них зруйновано вщент – на Київщині, Чернігівщині, Сумщині, Донеччині, Харківщині. Крім цього, невідомою залишається доля ще 23 пам'яток на тимчасово окупованих територіях. Відбувається руйнування російською армією музеїв краєзнавчого спрямування, які мають у своїх колекціях цінні експонати світового культурного надбання. Зокрема, ідеться про картини Марії Приймаченко, що зберігалися в Іванківському районному історико-краєзнавчому музеї. Бомбардуванню було піддано науково-культурні осередки, діяльність яких базувалася на європейських цінностях, наприклад, музей Григорія Сковороди. Окрім руйнувань, культурні пам'ятки потерпають від мародерства з боку окупантів – незаконного вивезення артефактів до росії. Відомо, що Верховна Рада України та Президент України Володимир Зеленський звернулися до ООН та ЮНЕСКО

з вимогою виключити країну-терористку зі складу цих організацій.

Боротьба з агресором триватиме до перемоги, після якої настане мирне життя і відбудова нашої Батьківщини, збереження й шанування історичного, мистецького та духовного надбання нашого народу. Досвід розробки сучасного музейного простору в Будапешті може стати в пригоді тоді, коли настане час відновлення культурного потенціалу національного музейництва в Україні.

У рамках багаторічної наукової співпраці з Інститутом етнології Дослідницького центру гуманітаристики Угорської академії наук (далі – ІЕ ДЦГ УАН) співробітники ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України взяли участь у заходах з нагоди відкриття Міжнародної наукової конференції та презентації нового музейного простору.

Історія цієї славетної народознавчої установи налічує 150 років копіткої роботи зі збирання 250 000 унікальних пам'яток не тільки з Угорщини, а й усього світу. Раніше Угорський етнографічний музей розміщувався в колишньому Палаці правосуддя, що розташований біля Угорського парламенту. Фонди Етнографічного музею – це колекції артефактів традиційної та професійної культури, а також світлини, аудіо- та відеоматеріали. Завдання із забезпечення відповідного збереження експонатів та за потребою організації інформативної експозиції спонукало побудувати спеціальне приміщення, розроблене на основі модерних музейних концепцій та з урахуванням вимог щодо комфорту від сучасних туристів та експертів у культурній історії.

На урочистостях з нагоди відкриття нового будинку Етнографічного музею в Будапешті були присутні учасники згаданої вище конференції – директори багатьох європейських етномузеїв, угорські та українські науковці, зокрема, директор Інституту етнології Дослідницького центру гуманітаристики Угорської академії наук, професор Балаж Балог, а також стар-

ші наукові співробітниці ІЕ ДЦГ УАН Агнеш Фюлеміле, Ката-
лін Югас, Фрузіна Чех, які вже багато років співпрацюють з
ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, сприяючи розвитку
українсько-угорських наукових та культурних взаємин.

Після перемоги України в російсько-українській війні та
повернення тимчасово захоплених територій постане завдан-
ня відновити функціонування музейних та освітньо-мистець-
ких осередків, а також побудувати нові культурні простори,
які будуть розповідати про нову історію культури України,
країни, яка виборолала своє право на національну культуру, на-
ціональну ідентичність, державність.

Надійшла / Received 07.06.2022

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 13.12.2022